

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๓๐๐๐

กระทรวงมหาดไทย

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง การดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท (โครงการจัดที่ดินของรัฐ ขจัดความยากจน)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๓๙๐๙ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๒

ตามที่กระทรวงมหาดไทยแจ้งเวียนให้ทุกจังหวัดคัดเลือกแปลงที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว มาดำเนินการจัดทำโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท (โครงการจัดที่ดินของรัฐ ขจัดความยากจน) ให้กับผู้ที่ครอบครองทำประโยชน์อยู่ ซึ่งเป็นผู้ยากจน ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือน้อยแต่ไม่เพียงพอ โดยจัดที่ดินตามสภาพเดิมที่ครอบครองอยู่ แต่ไม่เกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่ พร้อมทั้งออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ เป็นหลักฐาน และเสียค่าตอบแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไร่ละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗ พร้อมจัดทำสารบัญชุปกครองที่ดินได้แก่ ถนนลูกรังและสระน้ำ นั้น

โดยที่ปรากฏว่าในการดำเนินโครงการดังกล่าว มักจะมีการร้องเรียนว่า ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ใช่ผู้ยากจน มิได้มีการครอบครองทำกินในที่ดินมาแต่เดิม ที่ดินที่นำมาจัดประชาชนยังใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่ และการจัดทำประชาคมราษฎรไม่ถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งมีการโอนเปลี่ยนมือ หรือมีการบุกรุกเพิ่มเติมภายหลังได้รับการจัดที่ดินแล้วในบางพื้นที่จะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนเข้าไปมีส่วนได้เสียในการดำเนินการด้วย ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวัตถุประสงค์ของโครงการและไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีมีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจน ซึ่งส่งผลกระทบก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพรวมของโครงการ

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการจัดที่ดินของรัฐ ขจัดความยากจน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วมาจัดสรรให้ราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินอยู่เดิม และเป็นการจัดระเบียบการถือครองที่ดินของรัฐ และมีวัตถุประสงค์เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มศักยภาพและให้โอกาสแก่คนจนไม่มีที่ดินทำกินหรือน้อยไม่เพียงพอ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นการแก้ไขปัญหการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ รวมทั้งมิให้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐเพิ่มเติม

ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ที่กำหนดว่า "การดำเนินการใดๆ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งอยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้นๆ ส่วนการดำเนินการเร่งด่วนปัจจุบัน คือ การป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติมด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเด็ดขาด" ประกอบกับคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ ๖๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งสั่งการว่า "เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปล่อยปละละเลย หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด จะต้องถูกดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญาอย่างเด็ดขาดโดยทันที" ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการจัดที่ดินของรัฐ ขจัดความยากจน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่แท้จริงและเป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว จึงขอให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งกำนันนายอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานที่ดินท้องที่ ผู้ปกครองท้องที่และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ได้รับการจัดที่ดินตามโครงการดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดโดยเคร่งครัด รวมทั้งห้ามมิให้ดำเนินการอันเป็นการเอื้อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง มิฉะนั้นจะถูกดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญาอย่างเด็ดขาดโดยทันที

๒. สำหรับจังหวัดที่ได้ดำเนินการจัดทำโครงการไปแล้ว ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอท้องที่ เป็นประธาน นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองท้องที่ เป็นกรรมการ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก หรือเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอท้องที่ เป็นคณะกรรมการ และเลขานุการ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการว่าผู้ได้รับการจัดที่ดินตามโครงการดังกล่าว ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่กำหนดหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ เพื่อดำเนินการเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗ พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบและดำเนินการให้กรมที่ดินทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประภาศ บุญยนิติ**

(นายประภาศ บุญยนิติ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๕๐ - ๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๘